

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2016. gada 15. novembrī **

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības un profesijas jomā —
Direktīva 2000/78/EK — 2. panta 2. punkts un 4. panta 1. punkts — Diskriminācija vecuma dēļ —
Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieku pieņemšanas darbā ierobežošana ar kandidātiem,
kuri nav sasnieguši 35 gadu vecumu — Jēdziens “īsta un izšķirīga prasība attiecībā uz profesiju” —
Izvirzītais mērķis — Samērīgums

Lietā C-258/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco* (Basku zemes autonomās kopienas Augstākā tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 20. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 1. jūnijā, tiesvedībā

Gorka Salaberria Sorondo

pret

Academia Vasca de Policía y Emergencias.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*],
palātu priekšsēdētāji L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*]
(referents), E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Bergere [*M. Berger*] un A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši A. Ross
[*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*], D. Švābi [*D. Šváby*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds
[*C. G. Fernlund*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 30. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Salaberria Sorondo* vārdā — *I. Jiménez Echeverría*, *Procuradora*, kā arī *J. C. Pérez Cuesta*,
F.-J. González Madariaga un *A. Martínez Gutierrez*, *abogados*,

— *Academia Vasca de Policía y Emergencias* vārdā — *J. L. Iparragirre Mujika* un *A. Saiz Garitaonandia*, *abogados*,

* * Tiesvedības valoda — spāņu.

- Spānijas valdības vārdā – *M. J. García-Valdecasas Dorrego* un *V. Ester Casas*, kā arī *L. Banciella Rodríguez-Miñón*, pārstāvji,
- Īrijas vārdā – *E. Creedon* un *L. Williams*, kā arī *T. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *D. Fennelly, BL*,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *R. Coesme*, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. M. De Socio* un *E. De Bonis, avvocati dello Stato*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *N. Ruiz García* un *D. Martin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 21. jūlija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303, 16. lpp.), 2. panta 2. punktu, 4. panta 1. punktu un 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Gorka Salaberria Sorondo* un *Academia Vasca de Policía y Emergencias* (Baskuzemes Policijas un glābšanas dienestu akadēmija, Spānija) (turpmāk tekstā – “Akadēmija”) saistībā ar pēdējās minētās lēmumu izsludināt paziņojumu par konkursu, kurā ir prasība, ka kandidāti uz Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieku vietu nedrīkst būt sasnieguši 35 gadu vecumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2000/78 preambulas 18., 23. un 25. apsvērumā ir noteikts:

“(18) Šī direktīva neparedz, ka bruņotajos spēkos, policijā, cietumā vai avārijas dienestos būtu jāpieņem darbā vai jāsaģlabā nodarbinātība personām, kam nav vajadzīgās spējas veikt uzdevumus, kuru izpildi no tām var prasīt saistībā ar likumīgo mērķi saglabāt šo dienestu operativitāti.

[..]

(23) Atšķirīgu attieksmi var attaisnot ļoti retos gadījumos, ja no īpašībām, kas saistītas ar [..] vecumu [..], izriet īsta un izšķirīga prasība attiecībā uz profesiju, ja vien mērķis ir likumīgs un prasība ir proporcionāla. [..]

[..]

(25) Vecuma diskriminācijas aizliegums ir nozīmīgs solis, lai sasniegtu nodarbinātības pamatnostādnes izvirzītos mērķus un veicinātu darbaspēka dažādību. Tomēr zināmos apstākļos atšķirīgu attieksmi saistībā ar vecumu var attaisnot, tādēļ ir vajadzīgi īpaši noteikumi, kas var mainīties atkarībā no

situācijas dalībvalstīs. Tādēļ ir svarīgi nošķirt atšķirīgo attieksmi, kas ir attaisnota, konkrēti, ar likumīgu nodarbinātības politiku, darba tirgu un profesionālās izglītības mērķiem, un diskrimināciju, kura jāaizliedz.”

- 4 Atbilstoši Direktīvas 2000/78 1. pantam tās mērķis ir noteikt vispārēju sistēmu diskriminācijas reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ apkarošanai, ciktāl runa ir par nodarbinātību un profesiju, lai dalībvalstīs tiktu īstenots vienlīdzīgas attieksmes princips.

- 5 Šīs direktīvas 2. pantā ir noteikts:

“1. Šajā direktīvā “vienlīdzīgas attieksmes princips” nozīmē to, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas, kuras pamatā ir jebkurš 1. pantā minēts iemesls.

2. Šā panta 1. punktā:

- a) uzskata, ka tiešā diskriminācija notiek tad, ja salīdzināmā situācijā pret vienu personu izturas, ir izturējušies vai izturētos sliktāk nekā pret citu personu jebkura 1. punktā minēta iemesla dēļ;

[..].”

- 6 Minētās direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

“1. Nepārsniedzot Kopienas kompetenci, šo direktīvu piemēro visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, tostarp valsts iestādēs, attiecībā uz:

- a) nosacījumiem darba, pašnodarbinātības un profesijas iegūšanas iespējām, to skaitā atlases kritērijiem un darbā pieņemšanas nosacījumiem, lai kāda būtu darbības nozare, un visos profesionālās hierarhijas līmeņos, ietverot paaugstināšanu amatā;

[..].”

- 7 Direktīvas 2000/78 4. panta “Prasības attiecībā uz profesiju” 1. punktā ir noteikts:

“Neatkarīgi no 2. panta 1. un 2. punkta dalībvalstis var paredzēt, ka dažāda attieksme, kuras pamatā ir īpašība, kas saistīta ar jebkuru no 1. pantā minētajiem iemesliem, neveido diskrimināciju, ja attiecīgo profesionālo darbību būtības dēļ vai tajā sakarā, kurā tās veic, no šādas īpašības izriet īsta un izšķirīga prasība attiecībā uz profesiju ar noteikumu, ka mērķis ir likumīgs un prasība ir proporcionāla.”

- 8 Direktīvas 2000/78 6. pantā “Tādas dažādas attieksmes attaisnojums, kuras pamatā ir cilvēka vecums” tostarp ir paredzēts:

“1. Neatkarīgi no 2. panta 2. punkta dalībvalstis var paredzēt, ka dažāda attieksme, kuras pamatā ir vecums, neveido diskrimināciju, ja attiecīgās valsts tiesību kontekstā tā ir objektīvi un saprātīgi attaisnota ar likumīgu mērķi, tostarp likumīgu nodarbinātības politiku, darba tirgu un profesionālās izglītības mērķiem, un ja šā mērķa sasniegšanas līdzekļi ir atbilstīgi un vajadzīgi.

Šāda dažāda attieksme cita starpā var ietvert:

[..]

- c) to, ka nosaka maksimālo vecumu pieņemšanai darbā, pamatojoties uz izglītības prasībām attiecīgajam amatam vai uz vajadzību pēc saprātīga darba laikposma pirms pensijas.

[..].”

Spānijas tiesības

- 9 1986. gada 13. marta *Ley Orgánica 2/1986 de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad* (Konstitutīvais likums 2/1986 par drošības spēkiem un dienestiem; 1986. gada 14. marta *BOE* Nr. 63) ir noteiktas funkcijas, kas uzticētas valsts drošības spēkiem un dienestiem, autonomo kopienu policijas dienestiem, kā arī pašvaldības policijas dienestiem.
- 10 Runājot par autonomās kopienas policijas dienestu, šī likuma 38. panta 1.–3. punktā ir paredzētas šādas funkcijas:

“1. Pašu pilnvaras:

- a) nodrošināt autonomās kopienas iestāžu izdoto noteikumu un individuālo rīkojumu ievērošanu;
- b) uzraudzīt un aizsargāt autonomās kopienas iedzīvotājus, institūcijas, ēkas, telpas un piebūves un tās pārvaldi, nodrošinot netraucētu iekārtu darbību un tās pakalpojumu lietotāju drošību;
- c) kontrolēt darbības, uz kurām attiecas autonomās kopienas tiesiskais regulējums, ziņojot par ikvienu prettiesisku darbību;
- d) izmantot piespiedu pasākumus, lai nodrošinātu autonomās kopienas pieņemto aktu vai noteikumu izpildi.

2. Sadarbībā ar valsts drošības spēkiem un dienestiem:

- a) nodrošināt valsts likumu un citu noteikumu ievērošanu un būtisku sabiedrisko pakalpojumu darbību;
- b) piedalīties kriminālpolicijas darbā saskaņā ar šī likuma 29. panta 2. punktā paredzētajiem noteikumiem;
- c) veikt uzraudzību sabiedriskās vietās, aizsargāt demonstrācijas un uzturēt kārtību masu pasākumu laikā.

Šo funkciju veic galvenokārt autonomās kopienas policijas dienesti, neliedzot iespēju iesaistīties valsts drošības spēkiem un dienestiem, ja – vai nu pēc autonomās kopienas iestāžu lūguma, vai arī pēc savas iniciatīvas – kompetentās valsts iestādes to uzskata par nepieciešamu.

3. Vienlaicīgas un kopīgas intervences kopā ar valsts drošības spēkiem un dienestiem ietvaros:

- a) pēc pieprasījuma sadarbojas, lai panāktu izlīgumu privātos konfliktos;
- b) sniedz palīdzību nelaimes gadījumu, katastrofu vai stihisku nelaimju gadījumos, piedaloties civilās aizsardzības plānu īstenošanā, kā tas ir paredzēts likumā;
- c) nodrošina atbilstību noteikumiem, kas attiecas uz dabas un vides, ūdens resursu, kā arī medību, zvejniecības un mežsaimniecības bagātību vai kā citādi ar dabu saistītu resursu saglabāšanu.”

- 11 Konstitutīvā likuma 2/1986 53. pants, kurā ir noteiktas pašvaldības policijas dienesta funkcijas, ir formulēts šādi:

“1. “ašvaldības policijas dienests veic šādas funkcijas:

- a) aizsargā vietējo kopienu iestādes un nodrošina to ēku un iekārtu uzraudzību vai aizsardzību;

- b) regulē ceļu satiksmi pilsētas centrā un uzstāda ceļa zīmes atbilstīgi ceļu satiksmes noteikumiem;
 - c) sagatavo protokolus par ceļu satiksmes negadījumiem, kas ir notikuši pilsētas centrā;
 - d) veic administratīvo lietu policijas funkcijas saistībā ar rīkojumiem, nolikumiem un citiem aktiem, ko pieņem pašvaldības savu kompetenču ietvaros;
 - e) piedalās kriminālizmeklēšanas funkciju veikšanā [..];
 - f) sniedz palīdzību nelaimes gadījumu, katastrofu vai stihisku nelaimju gadījumos, piedaloties civilās aizsardzības plānu īstenošanā, kā tas ir paredzēts likumā;
 - g) veic preventīvas darbības un jebkuru pasākumu, lai novērstu noziegumu izdarīšanu [..];
 - h) uzrauga publisko telpu un pēc pieprasījuma sadarbojas ar valsts drošības spēkiem un dienestiem un autonomo kopienu policiju, lai nodrošinātu demonstrāciju aizsardzību un kārtības uzturēšanu lielas ļaužu pulcēšanās laikā;
 - i) pēc pieprasījuma sadarbojas privātu konfliktu atrisināšanā.”
- 12 Attiecībā uz uzņemšanu valsts policijas dienestā 1995. gada 21. aprīļa *Real Decreto 614/1995 por el que se aprueba el Reglamento de los Procesos selectivos y de formación del Cuerpo Nacional de Policía* (Karaļa dekrēts 614/1995, ar ko apstiprina noteikumus par kārtību, kādā notiek atlase un mācības valsts policijas dienestos; 1995. gada 18. maija *BOE* Nr. 118) 7. panta b) punktā ir paredzēts, ka kandidātu vecumam ir jābūt robežās no 18 līdz 35 gadiem.
- 13 1992. gada 17. jūlija *Ley 4/1992 de Policía del País Vasco* (Likums 4/1992 par Baskuzemes policiju; 1992. gada 11. augusta *Boletín Oficial del País Vasco* Nr.º155) 26. panta 1. punktā ir noteikts:
- “Saistībā ar Baskuzemes autonomās kopienas kompetenci *Ertzaintza* [Baskuzemes policijas] galvenais uzdevums ir aizsargāt personas un mantu, nodrošināt viņu tiesību un brīvību brīvu izmantošanu un nodrošināt pilsoņu drošību visā autonomās kopienas teritorijā. Šajā nolūkā policija pilda funkcijas, kas tiesību sistēmā ir uzticētas valsts drošības dienestiem.”
- 14 Likuma 4/1992 astotajā papildu noteikumā Baskuzemes valdībai ir uzticēts “normatīvā ceļā noteikt izslēgšanas medicīnisku apsvērumu dēļ ietvaru, kas ir piemērojams attiecībā uz pieņemšanu darbā dienesta pakāpēs un kategorijās, kuras veido Baskuzemes policiju, kā arī prasības attiecībā uz vecumu un augumu”.
- 15 1994. gada 19. jūlija *Decreto 315/1994 por el que se aprueba el reglamento de selección y formación de la policía del País Vasco* (Dekrēts 315/1994 par Baskuzemes policijas atlases un mācību reglamentu apstiprināšanu; 1994. gada 19. augusta *Boletín Oficial del País Vasco* Nr.º157), kurā grozījumi izdarīti ar 2010. gada 20. aprīļa *Decreto 120/2010* (Dekrēts 120/2010) (turpmāk tekstā – “Dekrēts 315/1994”), 4. panta b) punktā ir paredzēts šāds nosacījums attiecībā uz vecumu:
- “Lai varētu pieņemt darbā par [policijas] darbinieku, personai ir jābūt vismaz 18 gadus vecai un jaunākai par 35 gadiem. Tomēr, lai varētu pievienoties pašvaldības policijas dienestam, maksimālais vecuma ierobežojums var tikt pārskatīts, ņemot vērā pakalpojumus, ko vietējās pašvaldības ietvaros veic pašvaldības policijas dienesti.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 16 *G. Salaberria Sorondo* cēla prasību *Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco* (Baskuzemes autonomās kopienas Augstākā tiesa, Spānija) par *Directora General de la Academia Vasca de Policía y Emergencias* (Baskuzemes Policijas un glābšanas dienestu akadēmijas ģenerāldirektors, Spānija) 2014. gada 1. aprīļa lēmumu, ar ko nosaka īpašus nosacījumus, kas noteikti paziņojumā par konkursu, lai pieņemtu darbā Baskuzemes autonomā apgabala policijas darbiniekus (2014. gada 1. aprīļa *Boletín Oficial del País Vasco* Nr. 82).
- 17 *G. Salaberria Sorondo* apstrīd šī paziņojuma par konkursu 2. daļas 1. punkta c) apakšpunkta, kurā ir prasīts, ka kandidātiem ir jābūt jaunākiem par 35 gadiem, lai piedalītos šajā konkursā, tiesiskumu. Ieinteresētā persona, kurai ir vairāk par 35 gadiem, apgalvo, ka šī prasība pārkāpj Direktīvu 2000/78 un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. un 21. pantu. It īpaši viņš apgalvo, ka noteiktais vecuma ierobežojums nav attaisnots, jo tas bez pamatota iemesla ierobežo tiesības piekļūt amatam civildienestā.
- 18 Iesniedzējtiesa atgādina, ka tā jau ir atzinusi, ka maksimālā vecuma ierobežojums ar 32 gadiem pieņemšanai darbā Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieka amatā atbilst samērīguma prasībām, kādas izriet gan no Konstitūcijas un valsts tiesiskā regulējuma, gan no Direktīvas 2000/78. Šī tiesa ņēma vērā faktu, ka 2010. gada 12. janvāra spriedumā *Wolf* (C-229/08, EU:C:2010:3) Tiesa atzina, ka šīs direktīvas 4. panta 1. punktā nav aizliegts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir noteikts maksimālais 30 gadu vecuma ierobežojums pieņemšanai darbā ugunsdzēsības vidējā līmeņa tehniskā dienesta darbinieka amatā.
- 19 Tāpat iesniedzējtiesa atsauca uz 2014. gada 13. novembra spriedumu lietā *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371), kurā Tiesa atzina, ka Direktīvas 2000/78 2. panta 2. punkts, 4. panta 1. punkts un 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts aizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir noteikts maksimālais 30 gadu vecuma ierobežojums pieņemšanai darbā pašvaldības policijas darbinieka amatā.
- 20 Tomēr šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka funkcijas, kas Spānijas tiesību sistēmā ir rezervētas pašvaldības policijas darbiniekiem, atšķiras no funkcijām, kas ir piešķirtas valsts drošības spēku un dienestu ierēdņiem. Šīs pēdējās minētās funkcijas atbilst funkcijām, kas tiek piešķirtas policijai “pilnā apmērā”, lai policija varētu nodrošināt sabiedrisko kārtību un iedzīvotāju drošību visos tās aspektos. Tā kā Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieku funkcijas nav tādas pašas kā funkcijas, kas tiek piešķirtas pašvaldības policijas dienestiem, bet ietver valsts drošības spēku un dienestu funkcijas, 2014. gada 13. novembra spriedums lietā *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371) nav atbilstošs strīda atrisināšanai pamatlietā.
- 21 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ņemot vērā valsts drošības spēkiem un dienestiem piešķirtajām funkcijām raksturīgās augstās prasības, maksimālā 35 gadu vecuma noteikšanu pieņemšanai darbā policijas dienestā, kurā tiek īstenotas visas tās funkcijas, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību, var uzskatīt par samērīgu un saprātīgu un līdz ar to arī par atbilstošu Direktīvas 2000/78 2. panta 2. punktam, 4. panta 1. punktam un 6. panta 1. punkta c) apakšpunktam.
- 22 Šādos apstākļos *Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco* (Baskuzemes autonomās kopienas Augstākā tiesa, Spānija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai noteikt maksimālā 35 gadu vecuma ierobežojumu kā nosacījumu dalībai konkursā pieņemšanai dienestā Baskuzemes autonomās policijas darbinieka amatā ir saderīgi ar to, kā interpretējami Direktīvas 2000/78 [...] 2. panta 2. punkts, 4. panta 1. punkts un 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 23 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2000/78 2. panta 2. punkts, lasot to kopā ar tās 4. panta 1. punktu un 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā ir paredzēts, ka kandidātiem uz policijas darbinieka amatu policijas dienestā ir jābūt jaunākiem par 35 gadiem.
- 24 Vispirms ir jāpārbauda, vai pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums ietilpst Direktīvas 2000/78 piemērošanas jomā.
- 25 Šajā ziņā, paredzot, ka personas, kas ir vecākas par 35 gadiem, nevar tikt pieņemtas darbā Baskuzemes autonomās kopienas policijas dienestā, Dekrēta 315/1994 4. panta b) punkts ietekmē šo darba ņēmēju pieņemšanas darbā nosacījumus. Tāpēc ir jāuzskata, ka šāds tiesiskais regulējums nosaka noteikumus attiecībā uz darbā pieņemšanu valsts sektorā Direktīvas 2000/78 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 13. novembris, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, 30. punkts).
- 26 No minētā izriet, ka tāda situācija, kurā ir radies strīds, ko izskata iesniedzējtiesa, ietilpst Direktīvas 2000/78 piemērošanas jomā.
- 27 Turpinājumā ir jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 2000/78 1. pantam, lai vienlīdzīgas attieksmes princips stātos spēkā dalībvalstīs, tās mērķis attiecībā uz nodarbinātību un profesiju ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju tostarp vecuma dēļ.
- 28 Atbilstoši Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punktam ar “vienlīdzīgas attieksmes principu” tiek saprasta jebkāda veida tiešas vai netiešas diskriminācijas, kas ir balstīta uz šīs direktīvas 1. pantā izklāstītajiem iemesliem, neesamība. Minētās direktīvas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir precizēts, ka 2. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā tiešā diskriminācija notiek tad, ja salīdzināmā situācijā pret vienu personu izturas sliktāk nekā pret citu personu jebkura šīs pašas direktīvas 1. pantā minēta iemesla dēļ.
- 29 Šajā gadījumā Dekrēta 315/1994 4. panta b) punktā paredzētā nosacījuma sekas ir tādas, ka pret vienām personām izturas nelabvēlīgāk nekā pret citām, kas atrodas salīdzināmā situācijā, tikai tāpēc vien, ka tās ir pārsniegušas 35 gadu vecumu.
- 30 Ar šādu tiesisko regulējumu tādējādi tiek ieviesta atšķirīga attieksme, kura ir tieši balstīta uz vecumu Direktīvas 2000/78 1. panta un 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta, aplūkojot tos kopā, izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 13. novembris, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, 33. punkts).
- 31 Visbeidzot šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai šāda atšķirīga attieksme tomēr nav uzskatāma par diskrimināciju saskaņā ar Direktīvas 2000/78 4. panta 1. punktu vai 6. panta 1. punktu.
- 32 It īpaši Direktīvas 2000/78 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka [dalībvalstis var] “paredzēt, ka dažāda attieksme, kuras pamatā ir īpašība, kas saistīta ar jebkuru no [šīs direktīvas] 1. pantā minētajiem iemesliem, neveido diskrimināciju, ja attiecīgo profesionālo darbību būtības dēļ vai tajā ziņā, kurā tās veic, no šādas īpašības izriet īsta un izšķirīga prasība attiecībā uz profesiju ar noteikumu, ka mērķis ir likumīgs un prasība ir samērīga.”
- 33 No šīs normas izriet, ka nevis iemeslam, uz kuru ir balstīta atšķirīgā attieksme, bet gan tieši ar šo iemeslu saistītajai īpašībai ir jāveido īsta un izšķirīga prasība (spriedums, 2014. gada 13. novembris, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Tomēr īpašu fizisko spēju esamība ir ar vecumu saistīta īpašība un personu un īpašuma aizsardzības funkcijas, arestēšana un pārkāpuma izdarītāju uzraudzība, kā arī preventīva patruļa var prasīt fiziska spēka izmantošanu (spriedumi, 2010. gada 12. janvāris, *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, 41. punkts;

2011. gada 13. septembris, *Prigge u.c.*, C-447/09, EU:C:2011:573, 67. punkts, kā arī 2014. gada 13. novembris, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, 37. un 39. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 35 Šo pēdējo minēto funkciju raksturs prasa īpašu fizisko sagatavotību, ciktāl fiziskie trūkumi minēto funkciju veikšanas laikā var būtiski ietekmēt ne tikai pašus policijas darbiniekus un trešās personas, bet arī sabiedriskās kārtības saglabāšanu (spriedums, 2014. gada 13. novembris, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, 40. punkts).
- 36 No minētā izriet, ka to, ka personai ir īpašu fizisko spēju esamība, lai Baskuzemes autonomās kopienas policijā varētu izpildīt trīs galvenās funkcijas, kādas ir paredzētas Likuma 4/1992 26. panta 1. punktā, proti, nodrošināt personu un īpašuma aizsardzību, katras personas tiesību un brīvību brīvu īstenošanu, kā arī pilsoņu drošību, var uzskatīt par īstu un izšķirīgu prasību attiecībā uz profesiju Direktīvas 2000/78 4. panta 1. punkta izpratnē, kas ir nepieciešama, lai izpildītu pamatlietā apskatāmās profesijas pienākumus.
- 37 Runājot par Dekrēta 315/1994 mērķi, Akadēmija un Spānijas valdība norāda, ka, nosakot maksimālo 35 gadu vecuma robežu, lai varētu stāties darbā Baskuzemes autonomās kopienas policijas dienestā, minētā dekrēta mērķis ir garantēt šī policijas dienesta operativitāti un pienācīgu darbību, nodrošinot, ka no jauna darbā pieņemtie ierēdņi ir spējīgi veikt fiziski vismagākos uzdevumus salīdzinoši ilgā savas karjeras laikā.
- 38 Šajā ziņā 2014. gada 13. novembra sprieduma *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371) 43. un 44. punktā – norādījusi, ka Direktīvas 2000/78 preambulas 18. apsvērumā ir precizēts, ka šajā direktīvā netiek prasīts pieņemt darbā policijas dienestā vai saglabāt tajā amatu personām, kurām nav prasīto spēju, lai izpildītu visas funkcijas, kādas tām var būt jāveic, ņemot vērā leģitīmo mērķi saglabāt šo dienestu operativitāti, – Tiesa atzina, ka centieni nodrošināt policijas dienestu operativitāti un pienācīgu darbību ir leģitīms mērķis šīs direktīvas 4. panta 1. punkta izpratnē.
- 39 Taisnība, ka Tiesa šī paša sprieduma 57. punktā patiešām nosprieda, ka tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir noteikts maksimālais 30 gadu vecuma ierobežojums pašvaldības policijas darbinieku pieņemšanai darbā *Ayuntamiento de Oviedo* (Ovjedo pašvaldība, Spānija), nosaka nesamērīgu prasību, kas ir pretēja Direktīvas 2000/78 4. panta 1. punktam.
- 40 Tomēr funkcijas, kādas pilda autonomās kopienas policijas spēki, atšķiras no funkcijām, kādas pilda pašvaldības policija, kuras tika aplūkotas lietā, kurā tika taisīts 2014. gada 13. novembra spriedums *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371). Tāpēc jāatgādina, ka pašvaldības policijas darbinieki saskaņā ar Konstitūtīvā likuma 2/1986 53. pantu tostarp ir atbildīgi par pašvaldību iestāžu aizsardzību un to ēku uzraudzību, ceļu satiksmes pilsētas centrā regulēšanu un pārvaldību, ceļa zīmju uzstādīšanu, kā arī par policijas administratīvo funkciju veikšanu. Turpretim no Likuma 4/1992 26. panta 1. punkta izriet, ka Baskuzemes autonomās kopienas policijas “galvenais uzdevums ir aizsargāt personas un mantu, nodrošināt viņu tiesību un brīvību brīvu izmantošanu un nodrošināt pilsoņu drošību visā autonomās kopienas teritorijā”.
- 41 Kā Akadēmija precizēja tiesas sēdē Tiesā, Baskuzemes autonomās kopienas pirmās pakāpes policijas darbinieks, kas ir tā pakāpe, attiecībā uz kuru tika organizēts pamatlietā apskatāmais konkurss, neveic administratīvus uzdevumus, bet veic galvenokārt operatīvas vai izpildvaras funkcijas, kas, kā to arī ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 35. punktā, var ietvert fiziska spēka izmantošanu, kā arī uzdevumu izpildi grūtos vai pat ekstrēmās apstākļos. Lai veiktu tikai administratīvus uzdevumus, personāla locekļi saskaņā ar Akadēmijas sniegto informāciju tiek pieņemti darbā, izmantojot speciālu konkursu, kurā nav paredzēts vecuma ierobežojums.

- 42 Tomēr Akadēmija Tiesā apgalvoja, kā tas izriet no ziņojumiem, kas pievienoti rakstveida apsvērumiem, ka, sākot no 40 gadu vecuma, Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieki cieš no funkcionālas degradācijas, kā rezultātā samazinās spējas atgūties no ilgstošas piepūles un ir nespēja noteiktu laika periodu īstenot jebkuru citu uzdevumu, kas prasa to pašu atbilstības līmeni. Turklāt saskaņā ar šiem pašiem ziņojumiem darbinieku, kas ir vecāks par 55 gadiem, vairs nevar uzskatīt par tādu, kuram ir visas nepieciešamās spējas, lai atbilstoši strādātu profesijā, neapdraudot sevi un trešās personas.
- 43 Turklāt Akadēmija precizēja, ka Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbiniekiem, sākot no 56 gadu vecuma, ir tiesības uz likumā paredzētu ikgadējā darba laika samazinājumu, kā arī uz atbrīvojumu no nakts maiņas un patruļām ārpus policijas telpām (“samazināta sloga aktīvais dienests”), un darbinieks, kurš gūst labumu no šāda veida korekcijām, brīvprātīgi piekrīt doties pensijā no 60 gadu vecuma vai attiecīgā gadījumā – 59 gadu vecuma.
- 44 Visbeidzot jāuzsver, ka saskaņā ar Akadēmijas iesniegtajiem datiem Baskuzemes autonomās kopienas policijas dienests 2009. gadā, proti, tieši pirms pamatlietā apskatāmā vecuma ierobežojuma paredzēšanas Dekrētā 315/1994, sastāvēja no 8000 darbiniekiem. Tobrīd 59 darbinieki bija vecumā no 60 līdz 65 gadiem un 1399 darbinieki bija vecumā no 50 līdz 59 gadiem. Tā piebilda, ka saskaņā ar 2009. gada prognozēm 2018. gadā 1135 darbinieki būs vecumā no 60 līdz 65 gadiem un 4660 darbinieki, proti, vairāk kā puse no darbaspēka, būs vecumā no 50 līdz 59 gadiem. 2025. gadā vairāk nekā 50 % no šī policijas dienesta darbiniekiem būs vecumā no 55 līdz 65 gadiem. Šie dati liecina par masveida darbaspēka novecošanos minētajā dienestā.
- 45 Minēto datu gaismā Akadēmija uzsvēra nepieciešamību paredzēt pakāpenisku vecāko darbinieku aizstāšanu, izmantojot konkursu un pieņemot darbā jaunākus darbiniekus, kuri ir spējīgi veikt funkcijas, kas prasa augsta līmeņa fizisko sagatavotību. Šajā ziņā šī lieta atšķiras arī no lietas, kurā tika taisīts 2014. gada 13. novembra spriedums *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371) un kurā, kā tas izriet no minētā sprieduma 56. punkta, nebija konstatēts, ka mērķis nodrošināt pašvaldības policijas dienestu operativitāti un pienācīgu darbību prasīja saglabāt tajā noteiktu vecuma struktūru, kas prasīja pieņemt darbā tikai tādus darbiniekus, kuri ir jaunāki par 30 gadiem.
- 46 No visiem iepriekš minētajiem elementiem izriet, ka funkcijas, kādas ir jāveic Baskuzemes autonomās kopienas pirmās pakāpes policijas darbiniekiem, ietver augsta līmeņa fiziskās sagatavotības uzdevumus. Tomēr Akadēmija arī apgalvo, ka vecums, kādā Baskuzemes autonomās kopienas darbinieks tiek pieņemts darbā, nosaka arī laiku, cik ilgi šis darbinieks būs spējīgs veikt šādus uzdevumus. Darbinieks, kurš ir pieņemts darbā 34 gadu vecumā un kuram turklāt būs jāiziet arī aptuveni divus gadus ilgas mācības, varēs pildīt šādus uzdevumus maksimāli 19 gadus, proti, līdz brīdim, kad viņš būs sasniedzis 55 gadu vecumu. Šādos apstākļos pieņemšana darbā lielākā vecumā varētu ietekmēt iespēju norīkot pietiekamu skaitu darbinieku uzdevumiem, kas prasa augsta līmeņa fizisko sagatavotību. Tāpat arī šāda pieņemšana darbā neļautu šādi darbā pieņemtiem ierēdņiem minētos uzdevumus noteikt uz pietiekami ilgu laiku. Visbeidzot, kā to paskaidroja Akadēmija, Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieku dienesta saprātīga organizācija prasa nodrošināt līdzsvaru starp to amatu skaitu, kuros ir nepieciešama augsta līmeņa fiziskā sagatavotība un kuri nav piemēroti vecākiem darbiniekiem, un to amatu skaitu, kuros nav nepieciešama tik augsta līmeņa fiziskā sagatavotība un kuros līdz ar to var nodarbināt šos pēdējos minētos darbiniekus (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 12. janvāris, *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, 43. punkts).
- 47 Turklāt, kā ģenerāladvokāts norādīja secinājumu 38. punktā, trūkumi, kas var rasties Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbā, liedz uzskatīt bargus, izslēdzošus fiziskos pārbaudījumus, kas ir daļa no konkursa pieņemšanai darbā, kā mazāk saistošu alternatīvu pasākumu. Mērķa saglabāt Baskuzemes autonomās kopienas policijas dienestu operativitāti un pienācīgu darbību sasniegšanai dēļ ir nepieciešams atjaunot vecuma struktūru tā, ka īpašas fiziskās sagatavotības esamība nav jāskata statistiski tikai konkursa pārbaudījumu brīdī, bet, gluži otrādi, dinamiski, ņemot vērā arī darbinieka nostrādātos dienesta gadus pēc pieņemšanas darbā.

- 48 No minētā izriet, ka tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurā ir paredzēts, ka kandidātiem uz Baskuzemes autonomās kopienas policijas darbinieku amatiem ir jābūt jaunākiem par 35 gadiem, – ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa ir pārliecinājusies, ka dažādās norādes, kādas izriet no izteiktajiem apsvērumiem un Tiesā iesniegtajiem Akadēmijas dokumentiem, kas bija minēti iepriekš, ir pareizas, – var tikt uzskatīts, pirmkārt, par atbilstošu mērķim nodrošināt attiecīgā policijas dienesta operativitāti un pienācīgu darbību un, otrkārt, par tādu, kas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai.
- 49 Tā kā atšķirīgā attieksme atkarībā no vecuma, kāda izriet no šī tiesiskā regulējuma, nav uzskatāma par diskrimināciju saskaņā ar Direktīvas 2000/78 4. panta 1. punktu, vairs nav jānoskaidro, vai tā var tikt attaisnota atbilstoši šīs direktīvas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktam.
- 50 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/78 2. panta 2. punkts, lasot to kopā ar tās 4. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā ir paredzēts, ka kandidātiem uz policijas darbinieka amatu policijas dienestā, kuri veic visas operatīvās vai izpildfunkcijas, ir jābūt jaunākiem par 35 gadiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 51 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, 2. panta 2. punkts, lasot to kopā ar tās 4. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā ir paredzēts, ka kandidātiem uz policijas darbinieka amatu policijas dienestā, kuri veic visas operatīvās vai izpildfunkcijas, ir jābūt jaunākiem par 35 gadiem.

[Paraksti]